

Länsstyrelsen
Värmland

Miljöskydd
Gertrud Gybrant
010-2247358

YTTRANDE

Datum
2018-12-18

Sida
1 (10)
Referens
559-8220-2018

Miljö- och energidepartementet
c/o Rättssekretariatet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Yttrande avseende promemorian Verksamheter som kan undantas från tillstånds- och anmälningsplikt

Er beteckning: M2018/01322/R

Sammanfattning

Länsstyrelsen avstyrker förslaget i sin helhet.

De allmänna hänsynsreglerna i miljöbalkens andra kapitel och då främst lokaliseringsprincipen och kretsloppsprincipen är grundläggande för bedömning av den miljö- och hälsopåverkan som uppstår vid verksamheter som behandlar avfall. Det är länsstyrelsen Värmlands mening att undantag från anmälnings- respektive tillståndsplikt inte kan meddelas om konsekvenserna av ett sådant undantag medför att de allmänna hänsynsreglerna åsidosätts.

Naturvårdsverkets skrivelse saknar vidare en beskrivning av de konsekvenser som undantagen kan medföra avseende skapandet av nya förorenade områden eller genom att föroreningar sprids genom försäljning av produkter som innehåller föroreningar från det ursprungliga avfallet. Det senare torde vara i strid med de målsättningar som finns inom Europeiska Unionen avseende cirkulär ekonomi.

Länsstyrelsen Värmland vill också understryka vikten av att säkerställa att det utbyte av information som sker mellan tillsynsmyndigheterna likväl som gentemot verksamhetsutövarna, genom de formaliserade processerna vid hantering av anmälnings- och tillståndsärenden, även fortsättningsvis säkerställs. Detta är till nytta för den som vill påbörja en åtgärd eller en verksamhet likväl som det innebär en hushållning med myndigheternas resurser då dubbelprovningar kan undvikas.

Länsstyrelsen Värmland har positiva erfarenheter av att samråda med Trafikverket i tidigt skede. Detta kan medföra att icke-förorenade massor, som det är brist på för anläggningsändamål, kan återvinnas inom ramen för befintlig lagstiftning. Naturvårdsverket förslag på ändring i lagstiftningen innebär ingen förbättring i detta avseende. Länsstyrelsen ser dock att behovet av sådana massor kan variera över tid varför Länsstyrelsen föreslår att Naturvårdsverket får i uppdrag att se över om det är möjligt att genomföra en ändring i miljöprövningsförordningen där icke förorenade massor kan lagras inför återvinning för längre tid än tre år.

Synpunkter utifrån miljöbalkens kapitel

2 kapitlet Miljöbalken

De allmänna hänsynsreglerna i andra kapitlet miljöbalken utgör grundprinciperna för tillämpning av miljöbalken med förordningar och föreskrifter. Det är länsstyrelsen Värmlands ståndpunkt att tillämpning av dessa principer väger tyngre än möjligheten att inom ramen för den gemensamma EU-lagstiftningen göra undantag från skrivningar i vissa förordningar och föreskrifter. Såvitt länsstyrelsen Värmland kan utläsa innebär Naturvårdsverkets förslag att dessa principer frångås.

Lokaliseringsprincipen

Val av plats ska ske utifrån vad som är lämpligt med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Vid tillståndspliktiga och anmälningspliktiga verksamheter ges verksamhetsutövaren möjlighet att definiera en sådan plats, inte bara utifrån ett rent praktiskt verksamhetsperspektiv men också utifrån de övriga prövningar som kan vara nödvändiga utifrån andra kapitel i miljöbalken såsom exempelvis anmälan om vattenverksamhet och artskyddsdispens.

Processerna vid anmälan och tillstånd ger tillsynsmyndigheterna möjlighet att informera verksamhetsutövaren om dessa ytterligare prövningar som då i många fall kan integreras i beslutsprocessen. Med detta menas exempelvis frågor som rör strandskydd, artskydd, fornlämningar, biotopskydd, vattenverksamhet, skydd för landskapsbild, grundvattenförekomster, och föreskrifter i detaljplan. Se exempelvis dom M 3171–18 i Svea Hovrätt angående hantering av massor i täkt där verksamheten förbjöds på grund av specifika förutsättningar på platsen.

Det är mycket ovanligt att en verksamhetsutövare har denna helhetsbild för att kunna göra en fullständig bedömning av bästa platsen för verksamheten. Information som förmedlas från myndigheterna i dessa processer är alltså helt nödvändig för tillämpning av lokaliseringsprincipen i praktiken. Informationen är också viktig för att hushålla med statens och kommunernas resurser för att undvika kostsamma prövningar i efterhand istället för att dessa prövas i en och samma process eller att verksamhet påbörjas utan att samtliga prövningar som krävs är gjorda.

Varje plats är unik även om verksamheten som sådan bedrivs på likartat sätt. Att formulera allmänna regler som ska täcka upp för alla variationer som kan uppkomma i val av plats skulle innebära en omfattande reglering som inte skulle förenkla för verksamhetsutövaren. Om myndigheternas möjlighet till tidig information om platsens begränsningar i förhållande till verksamhetens behov tas bort skulle det kunna leda till att fler ärenden lämnas till åklagare.

Vad beträffar dom M 7806–16 är det oklart om Svea Hovrätt tagit del av de begränsningar som gäller avseende vägområde i Väglag (1971:948) i sin tolkning av begreppet ”på den plats där grävningen utfördes” i. Avfall som placeras utanför vägområdet (utom fastställd vägplan) kan inte anses vara på samma plats då verksamheten då inte omfattas av den prövade och

fastställda vägplanen. Det kan också vara mycket varierande förutsättningar inom en hel kilometer från fastställd vägplan - se ovan angående varje plats unika förutsättningar.

Fastställande av vägplan jämförs enligt väglagen med tillstånd enligt miljöbalken. Om principen ”på den plats där grävningen utfördes” även skulle innefatta tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken skulle detta innebära mycket stora konsekvenser där exempelvis ny verksamhet för behandling av avfall skulle kunna etableras inom 1 km från ursprungsverksamheten utan föregående anmälan eller ansökan om tillstånd.

Att tolka det som att alla massor som grävs upp inom vägplanens område fritt kan placeras inom en kilometer från vägområdet skulle kunna ge stora konsekvenser för både natur- och kulturmiljö.

Länsstyrelsen ser det dock som angeläget att Naturvårdsverket ges mandat att genom föreskrifter fastställa vad som avses med undantaget i 11§ Avfallsförordning (2011:927) avseende ”på den plats”. Alternativt begära vägledning från EU-kommissionen.

Försiktighetsprincipen

Processen vid anmälan och tillstånd ger prövningsmyndigheterna stora möjligheter att tillämpa denna princip och anpassa försiktighetsmått efter verksamhetens art och den aktuella platsen. Det är viktigt att den möjligheten kvarstår för tillämpning av försiktighetsprincipen. Det är också viktigt att allmänna regler inte överreglerar frågor som inte är av betydelse i det enskilda fallet. Detta skapar då onödig byråkrati.

Kretsloppsprincipen

Grunden i miljöbalkens andra kapitel 5§ samt i 15 kapitlet 10§ är att avfallshierarkin tillämpas. Detta är i enlighet med lagstiftningen inom den Europeiska unionen. Avfall ska i första hand återanvändas eller återvinnas och i sista hand bortskaffas. Det är också tydligt att verksamhetsutövaren har en skyldighet att hushålla med råvaror och energi. Definitionen av avfall återfinns i MB 15:1 och i 6§ framgår vad som menas med att behandla avfall, d.v.s. återvinna avfall och att bortskaffa avfall.

Såvitt länsstyrelsen har tolkat Naturvårdsverkets skrivelse avser inte Naturvårdsverket att reglera andra verksamheter än de verksamheter som hanterar avfall. Länsstyrelsen kommer därför att under nedanstående rubriker utgå från att avfallsdefinitionen är tillämplig i samtliga fall där Naturvårdsverket föreslår undantag från tillstånds- och anmälningsplikten. Detta innebär också att definitionerna på återvinning och bortskaffning av avfall ska tillämpas. Begrepp som rör produkter som till exempel ”användning” se sidan 21 rubrik 3.3.2 är alltså inte ett tillämpligt begrepp avseende hantering av avfall.

Återvinning innebär alltid att avfallet kommer till nytta som ersättning för annat material. Nyttobegreppet tillsammans med kravet på att det ska användas som ersättning för något annat material innebär att det måste finnas ett uttalat syfte med användningen av avfallet. När det saknas syfte omfattas

verksamheten av definitionen bortskaffning i miljöbalken. När det rör sig om bortskaffning anser Naturvårdsverket att det alltid är fråga om tillståndspliktig verksamhet (undantaget avfallsslag som kan undantas enligt deponeringsdirektivet), se rubrik 3.1.3 Deponidirektivet sidan 12.

Samtidigt anser Naturvårdsverket att den bortskaffning som avses i dom M 7806–16 inte ska omfattas av vare sig tillstånds- eller anmälningsplikt. Länsstyrelsen kan inte följa logiken i Naturvårdsverkets resonemang eftersom det avfall som avses i domen inte är ett avfallsslag som omfattas av undantagen i deponeringsförordningen.

Domstolens allmänna resonemang om ”användning” av massor kan alltså inte tillämpas gentemot den lagstiftning som idag gäller då ”användning” saknar legaldefinition i förhållande till avfallsbegreppet. Naturvårdsverkets förslag på att sådan verksamhet varken ska vara tillstånds- eller anmälningspliktig skulle kräva ändring av begreppet återvinning inte bara i svensk lagstiftning utan också på EU-nivå. Alternativet är att införa det undantag som finns i deponidirektivet men som Naturvårdsverket inte förordar.

Länsstyrelsen Värmland vill dock särskilt framhålla att det viktigaste ur ett hushållnings- och kretsloppsperspektiv är att icke förorenade massor verkligen återvinns då det är brist på sådana massor. Detta måste ses som en korrekt tillämpning av både 2 och 15 kapitlet miljöbalken.

Behovet av sådana massor kan dock variera över tid och hänger samman med kommunernas detaljplanering och statens och kommunernas infrastrukturplanering. Lagring som en del av att samla in avfall (mellanlagring) av massor som ska återvinnas kan då behöva förlängas betydligt från dagens gräns på tre år innan verksamheten anses vara bortskaffning. En sådan förändring i miljöprövningsförordningen skulle vidare minska risken för långa och energikrävande transporter av avfallet. Länsstyrelsen anser därför att denna möjlighet till förlängd lagring av icke förorenade massor till återvinning bör utredas.

10 kapitlet Miljöbalken

Då Naturvårdsverkets skrivelse saknar referenser till miljöbalkens 10 kapitel ser Länsstyrelsen det som angeläget att ge sin syn på konsekvenserna av ett generellt undantag från anmälnings- och tillståndsplikt vid användning av icke farligt avfall för anläggningsändamål. Länsstyrelsen utvecklar sitt resonemang nedan men ser sammanfattningsvis att ett sådant generellt undantag för användning av icke farligt avfall är olämpligt.

Naturvårdsverket har meddelat riktvärden för tolkning av 10 kapitlet 11§ angående när en förorening kan medföra skada och olägenhet för människors hälsa eller miljön. Det finns ett mycket stort antal förorenade områden i Sverige och det finns statsbidrag för avhjälpande. De riktvärden som Naturvårdsverket meddelat används som vägledning för när ett område bör omfattas av sanering.

Generellt bör inte avfall med föroreningshalter över bakgrundnivå tillföras ett område. Det innebär att för att återvinna avfall för anläggningsändamål på en fastighet bör verksamhetsutövaren ha en mycket god kontroll på

föroreningsinnehållet. Kan inte en sådan kontroll säkerställas kan verksamheten förbjudas. Se dom M914-11 meddelad vid Mark- och miljödomstolen vid Vänersborg. En sådan kontroll kräver att verksamheten omfattas av Förordning (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll, d.v.s. är tillstånds- eller anmälningspliktig. Användning av icke farligt avfall för anläggningsändamål kan alltså inte omfattas av allmänna regler och försiktighetsprincipen bör tillämpas mycket strikt.

Förutom hälso- och miljöpåverkan kan verksamhet där förorenade massor tillförs en fastighet också innebära stora kostnader med administrativa och legala krav på fastighetsägaren. Detta då återvinningen av avfallet kan förorsaka saneringskrav på fastighetsägaren om halterna överskrider gällande riktvärden. Exempelvis kan föroreningshalter över Naturvårdsverkets riktvärden för Känslig Markanvändning (KM) innebära saneringskrav på en privat fastighet. Dessa riktvärden är lågt ställda och många avfallsslag som klassats som icke farligt avfall har föroreningshalter långt över dessa riktvärden.

Länsstyrelsen vill också erinra om att det finns icke farligt avfall som har föroreningshalter som ligger över Naturvårdsverkets riktvärden för Mindre Känslig Markanvändning (MKM). Om sådana massor påförs en industrifastighet föreligger saneringskrav även där, och massorna är helt olämpliga att använda i anslutning till bostäder och liknande.

Även tillverkning av jordprodukter, från avfall, kan generera föroreningshalter över KM. Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen har i ett gemensamt dokument yttrat sig till länsstyrelsen Värmland angående detta, där det framgår att jordprodukter som produceras genom återvinning av avfall, och där jorden säljs till bland annat privatpersoner inte bör innehålla halter över KM. Länsstyrelsen delar Naturvårdsverkets och Kemikalieinspektionens syn på denna fråga.

I Naturvårdsverkets skrivelse berörs inte frågan om hantering av avfall i förhållande till skapandet av nya förorenade områden över huvud taget. Detta trots att dessa kostar samhället och verksamhetsutövarna stora summor.

Det är vidare allmänt känt att även inerta material som betong kan innehålla relativt höga halter av sexvärt krom och att stenkolstjära i asfalt även i låga halter är cancerframkallande, detta under klassgränserna för farligt avfall. Det är vidare känt att det är svårt att kontrollera föroreningsinnehållet i bygg- och rivningsmaterial då det kan variera stort mellan de olika projekten. Branschen har generellt bristfällig kontroll på avfallet och tillsynsmyndigheterna får arbeta hårt för spårbarheten av avfallet liksom för att säkerställa statistiskt säker provtagningen av avfallet.

Länsstyrelsen vill erinra om att det finns ett stort tolkningsutrymme i lagstiftningen för bedömning av riskerna vid användning av avfall för anläggningsändamål vilket kan leda till skilda uppfattningar hos tillsynsmyndigheterna. Tolkningsutrymmet följer av de praxisdomar som meddelats i domstol i relation till Naturvårdsverkets riktvärden för förorenade områden, d.v.s. att dessa kan användas i bedömning av föroreningsrisken från avfall för anläggningsändamål, samt i relation till de riktvärden för riskbedömning som Naturvårdsverket presenterat i sin

handbok Återvinning av avfall i anläggningsarbeten, 2010:1. I den senare handboken saknas dock gräns mellan anmälningspliktig och tillståndspliktig verksamhet. En sådan gräns finns dock beskriven i Miljösamverkan Sveriges vägledningsmaterial kring återvinning av massor. Det saknas vidare legaldefinition på ”rena massor” samt ”icke förorenade massor” som öppnar upp för olika tolkningar. Se även här resonemanget i Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt Mål nr M 914–11.

Eftersom domstolarna sinsemellan inte resonerar på likartat sätt och i vissa fall inte heller enligt Naturvårdsverkets vägledning blir konsekvensen att tillsynsmyndigheterna får svårt att fatta likartade beslut. Det är länsstyrelsen Värmlands önskan att Naturvårdsverket utreder och föreslår bindande föreskrifter kring begreppet ”icke förorenade massor” (massor med föroreningsrisk mindre än ringa). Detta kan då öppna upp för att anmälningsplikt och tillståndsplikt enligt Miljöprövningsförordningen utgår automatiskt. Dessa ärenden kan då, i de fall det är aktuellt, hanteras som anmälan för samråd enligt 12:6, i de fall då det rör sig om återvinning av avfall.

14 kapitlet Miljöbalken

Naturvårdsverket har gett ut en vägledning kring ökad och säker materialåtervinning. Naturvårdsverket har vidare på sin hemsida angett bedömningsgrunder, utifrån avfallsdirektivet ”end-of-waste”-villkor samt praxis, som hjälp för att avgöra om ett avfall efter en återvinningsprocess har upphört att vara ett avfall. Länsstyrelsen anser att detta arbete är väl genomfört och praktiskt tillämpbart både i relation till kapitel 9 och 10 i miljöbalken.

Naturvårdsverkets skrivelse saknar dock en beskrivning av avfallens övergång från avfall till produkt, i samband med återvinning så som återvinning definieras i 15 kapitlet miljöbalken. Ett sådant resonemang torde vara helt nödvändigt för att skrivelsen ska kunna motsvara de ambitioner om en cirkulär ekonomi som beslutats om inom den Europeiska Unionens.

I skrivelsen framgår inte heller hur föroreningar i asfalt, betong, tegel, och jord som återfinns på EU:s kandidatförteckning för farliga ämnen och som ska tas bort ur kretsloppet ska kunna spåras och omhändertas om anmälnings- och tillståndsplikten tas bort. Dessa kommer då att fritt kunna spridas i miljön utan tillsynsmyndigheternas kännedom. Konsekvenserna både för enskilda och för samhället i stort kan inte överblickas. Se även rubrik ovan avseende kapitel 10 i miljöbalken.

Vidare förändras avfallens miljö- och hälsopåverkan vid bearbetning exempelvis genom krossning. Det blir en ökad risk för att föroreningar lakas ut (risk för påverkan på bland annat miljö kvalitetsnormerna för vatten) och att det sker en påverkan på människors hälsa vid exempelvis damning.

Länsstyrelsen anser att skrivelsen strider mot Naturvårdsverkets vägledningsmaterial kring säker materialåtervinning. Detta då länsstyrelsen tolkar Naturvårdsverkets tidigare vägledningsmaterial som att återvinning bara kan ske om användningen inte leder till allmänt negativa följder för

miljön eller människors hälsa. Endast då detta uppfylls kan avfallet ha upphört att vara avfall.

Länsstyrelsen anser därför att anmälnings- respektive tillståndsplikten avseende återvinning av avfall för anläggningsändamål respektive mekanisk bearbetning och sortering av avfall bör kvarstå. Detta ger tillsynsmyndigheterna en chans att uppmärksamma om avfallet in till anläggningen har höga föroreningshalter som kvarstår efter behandlingen. Detta ökar möjligheterna för tillsynsmyndigheterna att säkra att inte produkter som sätts på marknaden skapar föroreningar i miljön samt riskerar att skada människors hälsa.

26 kapitlet Miljöbalken

Enligt Naturvårdsverket kommer ytterligare en nivå på tillsynen som innebär registrering och allmänna regler inte att medföra ytterligare kostnader för tillsynsmyndigheterna. Länsstyrelsen delar inte denna uppfattning då en ny typ av hantering innebär kostnader för ombyggnad av tillsynsregister, kostnader för registrering, ombyggnad av kommunernas taxesystem med mera. Det är dock oklart hur stor omfattningen på denna registreringsfunktion blir då Naturvårdsverkets skrivelse inte innehåller något underlag på hur många anläggningar som går från U-verksamhet till C-verksamhet eller hur många anläggningar som går från anmälnings- och tillståndsplikt till att endast kräva registrering.

Länsstyrelsen anser att ytterligare en provningsnivå kommer att medföra förvirring och oklarheter för verksamhetsutövarna. Det är inte heller säkert att de som omfattas av allmänna regler verkligen kommer att behöva lämna in mindre mängd material innan de påbörjar verksamheten, den kommer bara att lämnas in inom ramen för en annan typ av system (utifrån de exempel som getts från Finland respektive Danmark i skrivelsen). Det är länsstyrelsen uppfattning att detta endast kommer att skapa onödig byråkrati utan miljö- och kostnadsnytta.

Länsstyrelsen vill också erinra om att vissa anläggningar tjänar på att genomgå en tillståndprocess då ett tillstånd ger verksamhetsutövaren ett skydd gentemot krav och förändringar från omvärlden.

För att samordningen och samarbetet tillsynsmyndigheterna emellan samt att länsstyrelsen ska kunna verka i sin roll som tillsynsvägladande myndighet på ett effektivt sätt, är det önskvärt att ha en anmälnings- och tillståndprocess som möjliggör och främjar sådan samordning och samarbete. Det är ofta i de formella remissförfarandena som tillsynsmyndigheterna uppmärksammar varandra och verksamhetsutövaren på ytterligare provningar enligt andra kapitel i miljöbalken och frågor som inte belysts i tillräcklig omfattning i underlagen. En registreringsplikt skulle innebära att sådan samordning och samarbete inte kommer att ske i samma utsträckning. Verksamhetsutövarna riskerar också att missa nödvändiga provningar.

En anläggning som endast omfattas av registrering omfattas inte heller av egenkontrollförfordningen vilket är olämpligt, se vidare resonemang under ovanstående rubriker angående konsekvenserna för miljö och hälsa. Hur tillsynen ska genomföras i sådana fall är oklart, och det kan antas att mer

resurser måste läggas på tillsynen genom förelägganden, bland annat genom förelägganden om kontrollprogram när förordningen inte längre gäller.

Det är vidare oklart om samråd enligt 12:6 ska genomföras om verksamheten är registrerad (se vidare skrivningen i 12 kapitlet miljöbalken). I anmälnings- och tillståndsärenden hanteras påverkan på naturmiljön i dessa ärenden. Det vore inte en effektiv hantering vare sig för tillsynsmyndigheterna eller verksamhetsutövaren om det blir dubbelprövning. Det skulle vidare bli oklart vilken myndighet som har tillsynsansvaret, eller om det blir dubbla tillsynsmyndigheter.

Generellt rörande framtagande av väg- och järnvägsplaner

En plan för väg eller järnväg ska jämföras med ett tillstånd enligt miljöbalken enligt Lag (1995:1649) om byggande av järnväg samt Väglag (1971:948). I samband med prövning av exempelvis en ny väg upprättas en vägplan vilket är en karta över vägen med övriga väganordningar. Till denna vägplan upprättas i många fall en miljökonsekvensbeskrivning. Det är dock bara vägplanen, d.v.s. kartan som är juridiskt bindande.

Ofta är det Trafikverket som är ansvarig verksamhetsutövare för dessa vägplaner. Trafikverket är dock inte utförare av det praktiska arbetet utan inför påbörjandet av byggande av vägen upphandlas entreprenör för detta.

Länsstyrelsens erfarenhet av granskning av vägplaner och miljökonsekvensbeskrivningar är att detaljeringsnivån på provtagning av marken inför byggnation och ombyggnation varierar stort. Även redovisning av massbalanser och detaljeringsnivån av mängder som återvinns i projektet kontra mängder som kommer att uppstå som överskott är varierande. En tydlig förteckning över mängder som är icke- förorenade, måttligt förorenade (över KM), kraftigt förorenade (över MKM), massor som är så förorenade att de klassas som farligt avfall saknas i många ärenden.

När entreprenören påbörjar arbetet kan det då uppstå stora mängder massor som man i byggskedet inte vet hur man ska behandla. Då det är endast kartan som är juridiskt bindande faller också mycket information som presenterats i en eventuell miljökonsekvensbeskrivning bort då den informationen inte omarbetats till skriftliga rutiner. Det uppstår då kostsamma avbrott i byggande av vägen för att anmäla och söka tillstånd för olika typer av avfallsbehandling samtidigt som verksamheten redan är påbörjad.

Länsstyrelsen menar att här finns ett arbete med att förbättra stegen i processen i dessa ärenden samt att förbättra underlagen inför byggandet av väg och järnväg. Här kan länsstyrelsen vara en samrådspart. I Värmland har länsstyrelsen regelbundna möten med Trafikverket och har informerat om lagstiftningen kring behandling av avfall vilket har emottagits positivt. På detta informationsmöte fanns både personal från underhåll och markförhandling liksom projektledare på plats. Underlagen i ärendena efter detta informationstillfälle har blivit bättre och frågan om masshantering och avfallsfrågor har kommit högre upp på agendan vilket underlättar för de entreprenörer som utför arbetet och för tillsynsmyndigheterna som kan undvika akutärenden vid väg- och järnvägsbyggande.

Länsstyrelsen Värmland upplever inte heller att icke förorenade massor i tidigare skeenden har gått till deponi eller att Trafikverket avser att söka några tillstånd för deponering. Det är nu en ökad medvetenhet om tidigare planering samt ökad framförhållning och att dessa massor bör nyttiggöras.

Förorenade massor klassade som farligt avfall har också sedan tidigare gått till deponi och detta bör vara den bästa lösningen för den typen av massor.

För massor som är förorenade (över KM eller över halterna för Mindre än Ringa Risk enligt Naturvårdsverkets handbok 2010:1) är dock situationen knepigare, särskilt när det rör sig om vägdikemassor som innehåller för mycket organiskt material för att ha de tekniska egenskaperna som krävs för återvinning och som samtidigt kan innehålla höga halter av metaller. En effektiv hantering av denna typ av massor bör utredas vidare, men Länsstyrelsen kan inte se att Naturvårdsverkets skrivelse har någon lösning för detta.

Länsstyrelsen konstaterar att om Trafikverket följer Naturvårdsverkets vägledning för hantering av massor i infrastrukturärenden så ges Trafikverket stora möjligheter att hantera massor på ett ändamålsenligt sätt inom vägplanen. För masshantering utanför vägplanen är det dock Länsstyrelsens uppfattning att miljöbalkens hänsynsregler alltid ska följas (vägplanen är redan prövad men inte områden kring vägplanen), och undantag från dessa bör inte medges i enlighet med Naturvårdsverkets skrivelse.

Övriga synpunkter

7.4 Biologisk behandling av vissa avfallslag

Så kallad gårdsrötning innebär i de flesta fall rötning av gödsel som klassas som animaliska biprodukter (ABP). Kraven på hygienisering av animaliska biprodukter regleras inte genom en prövning gentemot både biologisk behandling och hygienisering av ABP-material som båda är anmälnings- eller tillståndspliktiga verksamheter enligt miljöprövningsförordningen. Att det förhåller sig på detta sätt beror på att anläggningen oavsett kod måste klara Jordbruksverkets krav på hygienisering varför verksamheten prövas mot endast koden för biologisk behandling som då även infattar steg i verksamheten som innefattar hygienisering. Skulle sådan biologisk behandling vara sig vara anmälnings- eller tillståndspliktig finns dock anmälnings- eller tillståndsplikt avseende ABP kvar i miljöprövningsförordningen. Det är oklart hur Naturvårdsverkets förslag förhåller sig till detta. Om kraven på anmälnings- eller tillståndsplikt helt skulle tas bort ur miljöprövningsförordning kvarstår dock att uppfylla de motsvarande prövningsgrunderna med Jordbruksverket som tillsynsmyndighet. Detta förenklar inte för verksamhetsutövaren utan det blir endast en förskjutning av prövnings- och tillsynsansvaret från länsstyrelse och kommun till Jordbruksverket.

Vad beträffar biologisk behandling i allmänhet, med mängder under nu anmälningspliktiga verksamheter redovisar Naturvårdsverket att även dessa med korrekt implementering av avfallsdirektivet skulle bli

anmälningspliktiga. Såvitt länsstyrelsen känner till så finns det i praktiken inte sådana mindre komposteringsverksamheter annat än de komposteringsverksamhet som regleras av kommunernas renhållningsföreskrifter. Det krävs alltså godkännande från kommunerna inom ramen för dessa föreskrifter för att påbörja sådan kompostering, så frågan är inte helt oreglerad. Det är oklart om det är Naturvårdsverkets uppfattning att det verkligen finns sådana mindre komposteringsanläggningar som inte regleras av de kommunala renhållningsföreskrifterna.

7.5 Förbränning av vissa avfallslag

Naturvårdsverket föreslår att verksamheter som kan vara lämpliga att undanta från tillstånds- och anmälningsplikt bl.a. är samförbrännings- eller avfallsförbränning som förbränner rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1–3 och 5 i förordningen (SFS 2013:253) förbränning av avfall under 1 MW (O-1MW). Dessa ska istället omfattas av allmänna regler vilket innebär att anmälningsplikten för ”fastbränsleanläggningar” mellan 0,5–1 MW försvinner.

Länsstyrelsen vill dock erinra om att anmälningsplikt enligt 29 kapitlet Miljöprövningsförordningen inte föreligger idag för anläggningar på 0,5–1 MW. Anmälan ska dock ske enligt 21 kap 11§ för anläggning med en totalt installerad effekt av mer än 500 kilowatt (0,5MW) men högst 20 MW om annat bränsle än enbart fossil eller biogen eldningsolja eller bränslegas förbränns. Sådana anläggningar får dock inte förbränna avfall. Det är därför oklart vad Naturvårdsverket avser att reglera med den föreslagna regeländringen eftersom den inte berör förbränning av avfall. Avfalls- eller samförbränningsanläggningar kan dock undantagsvis vara anmälningspliktiga vid förbränning av högst 50 ton icke farligt avfall per år. Detta berör dock inte Naturvårdsverket i sin skrivelse.

Landshövding Kenneth Johansson har fattat beslut i detta ärende. Miljöskyddshandläggare Gertrud Gybrant har varit föredragande. I den slutliga handläggningen deltog också länsråd Johan Blom, verksamhetschef Torben Ericson och enhetschef Christina Hägglund.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.